

Catalunya Artística

ANY III. — BARCELONA, 10 ABRIL 1902

ARTISTAS OLOTINS

Núm. 95

15 cèntims

J. BERGA Y BOADA
Guanyador del premi en el nostre petit Concurs
de dibuixos.

(Dibuix d'ell mateix)

En Pep Berga

Recordantme del noy d'en Berga com un paltruch, que rodava per terra del taller del seu pare, me sembla impossible que d'una cosa tan petita n'hagi pogut sortir una altra de tan llarga, y al dir llarga no'm refereixo sols á la llargaria del cos y dels cabells, sino que també á la de sa intuició artística y á la *grapa* com se diu ara en l'*argot* de taller. Allavors, recordo qu'era'l seu sitial predilecte un d'aquests cossos geométrichs de cartró, de qui son pare, (igual que molts professors de dibuix) se servía pera educar l'ull dels deixebles, com si volgués amidar per modo gráfich y senyorial el valor de las superficies y perspectivas que, mes gran, culliria á distancia d'un cop d'ull. Com las demés criaturas, majorment las que naixen dins d'un ambient d'art de taller, aviat aprengué á cubrir de ratlles y ninots las parets y rajolas y tots cuants papers queyan en sas mans y si podia arribar á las pinturas se n'empastifava igual qu'hauria fet cualsevol altre. Allavors son pare, que sempre li ha agradat de fer brometa sobre lo que més s'estima, se'n reya de gust, tot dient: ¡Creyeu que si aquest noy no's detura anirá lluny.

Jo vaig anármenhi de lluny; tant, que'l vaig perdre de vista y cuan tornava á fer vida de casa, ja en Pep Berga era un jove net llarch, d'ulls y cabells negres y de cutis biliós, que decididament tirava per la carrera de son pare á qui ja trepitjava'ls talons.

Y aquí, sígam permés consignar la meua opinió de que en Berga pare, com á mestre de dibuix, posseheix qualitats superiors á molts altres mestres que artísticament considerats potser valen mes qu'ell. Als deixebles de molts artistes de nota els veuréu, igual que una covarada d'ánechs, seguint al mestre que vá sempre al davant barrántloshi el pas. Aquestos mestres, per grans artistes que siguin, son dolents professors: podrán ser fundadors d'escola si son talent arriba á tant, pero es un fet probat que las escolas personals sempre acaban malament. Per no citar els cassos per dotzenas, el gran Rafel d'Urbino n'es un exemple en els temps clàssichs y l'gran Fortuny un altre exemple en els temps moderns.

En Berga pare, prescindint del valor de son art (del que no'n tractém ara) no n'ha creada d'escola: ell té la gloria d'haver encaminat una munió de deixebles, alguns d'ells avuy artistes de gran volada, pero cap d'aquests deixebles s'assembla á n'ell perque á cap ha imposat el seu particular modo de veure. Ell els ha ensenyat á volar pero de manera que cada hu emprengué la direcció que li senyalava son temperament y alguns d'ells han volat tan amunt que han deixat enrera al mestre y aquest es en el meu concepte el gran mérit d'en Berga pare, perque, desgraciada la societat en que'ls mestres sols treguin deixebles inferiors á n'ells y 'ls pares no procrein fills que'ls sobrepujin; es qu'está en camí de la decadencia.

Tornant donchs ab en Pep Berga y Boada, vull dir que encara que fill de sanch y d'art d'en Joseph Berga y Boix, s'assembla al seu pare igual que un ou á una castanya. Aquest de geni apacible, campetxano y metódich y aquell de carácter mogut, nerviós y descuydat, un y altre reflectan en son art sa particular idios-

sincracia. L'un fent un art petit, delicat y plé de poesia bucólica ha caminat sempre pas á pas trobantlo sos més brillants llorers ab la barba ja blanca; l'altre bellugadís, atrevit y esbojarrat, s'ha llenzat de bonas á primeras y ab pochots borts ha muntat sobre'l tamboret.

La característica dominant ab en Pep Berga es una prodigiosa facilitat d'execució, que bé la necessita, perque aixís y tot, sa imaginació es tan fogosa y ràpida qu'encara las mans li quedan enrera. En sos primers temps se ressentia d'un gros desequilibri entre'l sentiment y las facultats gráficas d'expressió; son treball valent y atrevit, apareixia cantellut, cargolat y desdibuixat. Aquesta falta de base sòlida, junt ab una pasmosa facultat d'assimilació, per la cual se posa ràpidament sobre la manera de fer y de sentir de cualsevol artista que per aquestas qualitats l'enlluerni, cal confessar que en certas épocas el portaren arran del estímball hont hi jauhen tants altres joves de grans facultats. Afortunadament sapigué sobreposarse á temps; l'exemple d'independencia personal ensemps que de subjecció á las ensenyansas de la naturalesa que pogué pendre d'alguns grans artistes, potser el del seu mateix pare, cual principal mérit es no assemblarse á ningú, degueren retenirlo encarantlo ab aquella naturalesa, arsenal inmens hont hi troban materia propia tota mena de temperaments, y aixó 'l salvá. La seva originalíssima colecció de dibuixos de santuaris de Catalunya es desd'aquest punt de vista una obra que ensemps que admirable li ha fet molt de bé. Després, l'estudi del model viu y sobre tot de la anatomía humana, de cual materia se dedicá á donar algunas conferencias, li ha proporcionat una fermesa de dibuix y un coneixement de la forma que será sempre més la base de son valer artístich, ja que sense perdre las qualitats genials propias del seu temperament, encara las ha afinadas ab la superior cultura del estudi. Avuy el seu lapis, vigorós sempre al delinear la musculatura humana, ha adquirit una flexibilitat y una firmesa admirables al contornejar las formas femeninas que sab banyar ab la vesllum de la poesia més delicada. Com casi tots els artistes d'avuy, en Berga rendeix culte al anomenat *modernisme* si bé sols prenentlo per son aspecte decoratiu en cual género fá gala d'una inventiva y d'un bon gust poch comuns.

Els primers estudis d'en Berga eran d'esculptura. Després s'enamorá del color que li obría un camí més ample pera la expressió de sas ideas y encara no cabentli totes dins d'aquests medis, probá d'expressarlas ab la ploma demostrant que á un temperament genial, tots els medis li son aptes pera exteriorisar el pensament. La prosa (ha tingut prou seny pera no escriure may versos) es valenta com la silueta de las figuras que esculpeix y dibuixa, y brillant com sas tascas de color, majorment cuan se conyeix á la descripció de la naturalesa.

No cal dir que igual que tots els joves que senten, pensany esbufegan pera sortir de la atmósfera d'ensoïment y corrupció, parenta de la mort, que planeja sobre nostra terra, sota la capa del artista ó millor dit formant cos ab ell, hi ha'l catalanista convenut que *fa patria* pintant y dibuixant com un altre pot ferne escrivint ó predicant y aquest es un altre mérit que hi

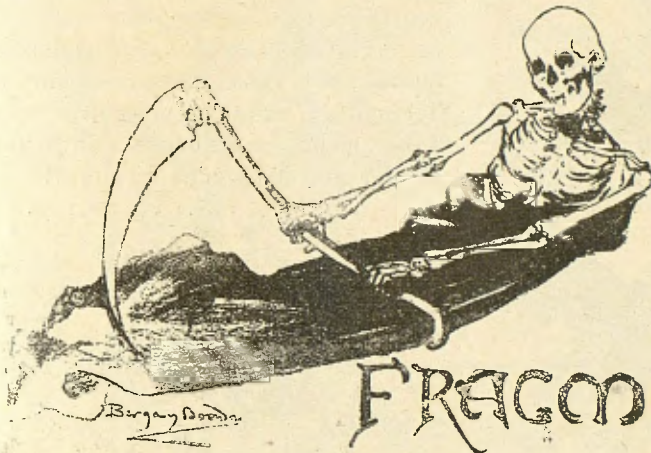
ha que reconeixer al jove Berga, mes avuy que ab la major reflexió que donan els anys y apayvagats els aixalabraments de la primera juvenesa, entra de plé en l'aprofitament de totas sas excepcionals facultats.

Heus aquí tot lo que puch dir, aixís de correguda, sobre un dels artistas de més amplitut de facultats y dels que més gloria donarán á la vila d'Olot, ab qui ha sostingut unas relacions tan accidentadas com las pe-

ripecias de son frisós exodo en busca de la terra de promissió, desde portarlo á coll y renyarlo, fins á consultarli 'ls meus duptes en materias d'art ó literatura. Sols sento no poderme vanagloriar d'haverli estirat may las orellas. Ara ja he fet tart: á més de que ja no s'ho mereix, m'hauria d'estirar molt més per arribarhi.

M. VAYREDA.

Olot 3 d'Abril 1902.

FRAGMENT...

.... M' he sentit ferit per l' alé d' un hivern que s' acostava: un hivern plorós, buyt com un sepulcre vell ¡Y es ben trist avisar tan aviat! ¡quina punxada! M'ha semblat que me la donavan al mitj del cor, aquella punxada; era penetrant, freda com la desilusió mes freda. Una ferida sagnant en la que s'hi fica un tros de glás... ¡quin fret mes doloros! crit d'una vellesa massa primarenca, avis d'una experiència que va vinguent, sanglot de desengany que tinch ja á sobre y que pesan com llosa de tomba en la que no sé com hi he entrat y no puch exirne, sols per mirar la terra y véurela esclatanta, frísosa per las primavera... per sofrir també hiverns, per tenir desengany, per no escarmentar may: pera produhir ab l' alternancia dels bonicoys y 'ls dols, per florir y veure morir els seus fruyts, per, riure alegroya de sa exhuberancia y plorar després la tristesa de la despulla de sas alegrías!

Jo, aixafat per aquella llosa, l'he vista l'imensitat del desengany, m'han caygut sul cap las llágrimas que portan las riallas, he sentit als polsos el fret que porta l'estiu fogós; y no creguent ja ab res del mon, no sospirant pe'ls bonicoys de la terra, ni fentme riure sas

esperansas per l'adveniment de nova creació; he plorat las ilusions perdudas tan soptadament: y he plorat dins el sepulcre sentint sempre aquella fiblada que m'anava entrant freda, glassada d'un hivern proper que m'aconsegua en la vida. ¡Mas ilusions mortas! ¡las esperansas forjadas en la enclusa del pervindre, fosas! tot ert, fret... ara que tot volia somriurem, que tot per mi refluía, que m'encelava en boyras d'esperansas, que tot m'era agradable y comensava á fruir el goig de viurer...

M'ho pensava! la realitat m'ha dit—«atúrat; aixó del mon no es res; mira mes enllá, travessa las boyras blavas, cerca l'infinit; pensa en lo que has de ser, no 'n vulguis, ni desitjis, ni n'esperis res d'aquí. Pensa, pensa y horroritsat, obra 'l ulls y espántat, escolta y escruxeixte, fes abstracció d'aquesta vida y veurás...—...» y, he pensat, y he vist la vritat de tot... ¡La mort! la eternitat, el judici, el torment inacabable. Lo ab que no 's pensa, lo que fa tremolar de cobardía, la sentència justa que dignifica per sempre mes, ó mata pe'ls segles dels segles. El sí ó 'l no de la eternitat que no concebim, sino cuan la dallla frega raspanta á la porta de casa ó vibra sobre 'l sí de nostra vida.—

He girat els ulls fora del mon, y, ¡quina grandària, Deu meu, he vist! y m'he tapat las orelles, aixordat per clams desconeguts, per queixas y ¡ays! dolorosos, crits d'espant y renéchs imaginables d'un ardat de ximplés desesperats, sense fé, ni aturador; d'una currúa de desbocats, com bandolers tirantse sobre la presa, malehintse ells ab ells, robantse, mantantse, escorxantse per trobar quelcom dins

las entranyas del que queya,... una bacanal desfeta d'homes qu'havien mort al seu Deu... Després fresseig de cuchs sobre carn podrida, claueig de larvas de podrimener rodolant sobre 'l mon... deprés, miserias, bau de mort... deprés, rés; el mon, la carn passada, la corrupció, la terra dels homes, com poma podrida, rodant sobre el seu mateix fanch com el berro se revolca dins la femta que l'engreixa... deprés, vibracions de la dalla que com rampí ho arrecona tot esclafant las larvas, y l' he tornat sentir l'ort, carrisqueijant, el so del'eyna de la mort y... quina son mes dolça... somni aclaparador!..

Un vol de papallonas blancas s'encelava ab tremolors d' alas cap á una gloria radiant de llums de plata; s'encelava el vol, sent vibrar l'ayre ab son alateig movedis deixant un polsím blanquinós deprés de las tendres alas; un vol de papallonas blancas com lliris, com bolvas de neu arremolinantse per un bufarut. Era un vol de papallonas blancas sobressortintnhi una de mes blanca, mes tremoladissa, que li costava de pujar al cel; y seguía afadigada, alatejant ab pena, com si li faltés ayre per viurer mes... sofrint intermitencias, de

forsas y desmays per enrederirse abatuda ó anar seguint amont, amont, cap á aquella gloria enlluernadora com si li esperessin, y l' he volguda agafar en un desmay y ha alatejat mes tremolosa, estava esternayada, no podia mes. Ab el meu alé l'he reviuada: apretada sobre mon pit recobrava forsas, aquella escalfor s'animava y ja no pantejava tant. L'hauria besada, y fet mil caricias, pero ella contenta volia fugirme, anar ab las del vol, y he lluytat bona estona per no deixarla anar, qu'allò 'm semblava meu, vida meva, un tros del meu ser, pro m'ha vensut, m'ha fugit y ha volat amont, amont com si s'en portés filigarsas del meu cor y m'ha fet plorar.

—Qué? ja es morta?

Ara acaba de pujar al cel... Eran'las duas de la matinada y la meva filleta Montserrat havia mort.

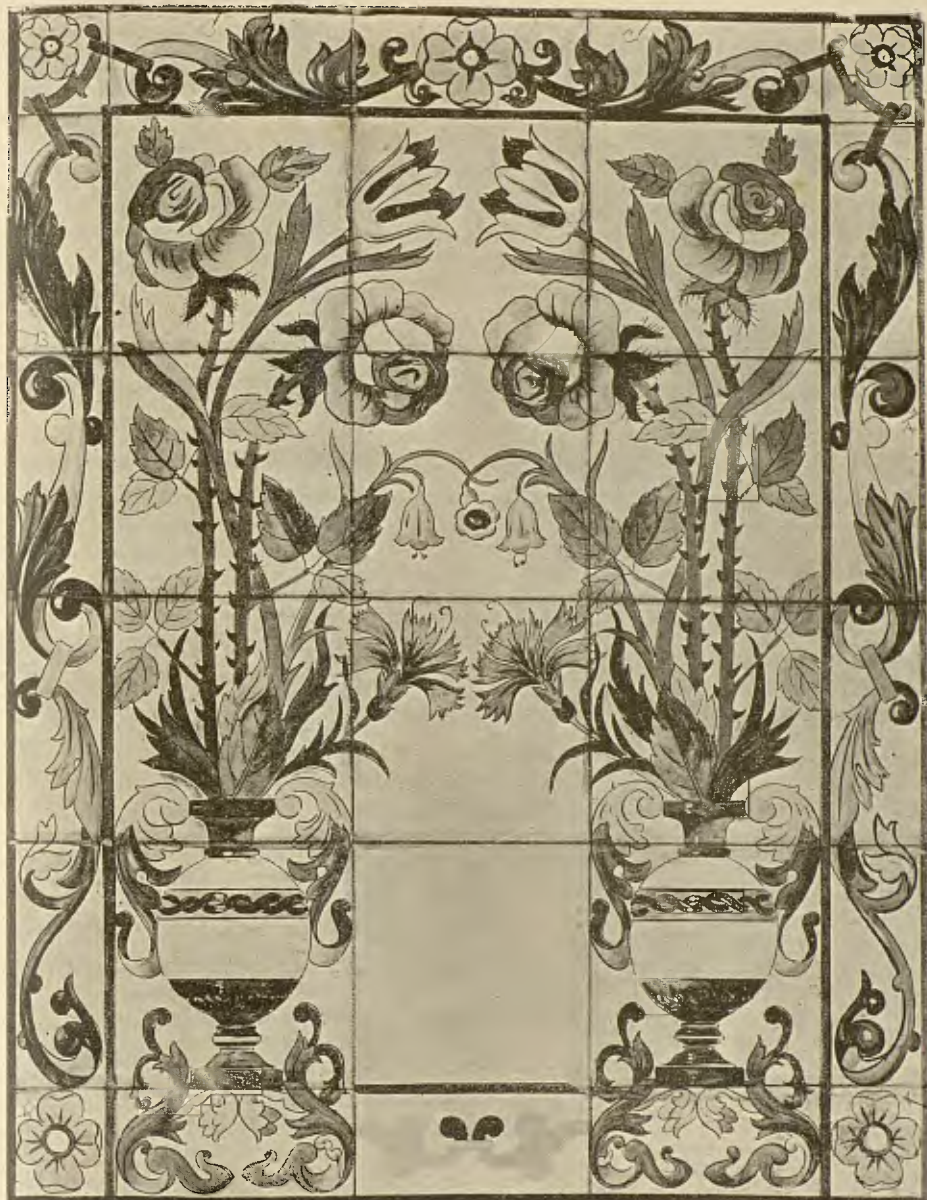
Llavors si que ho he vist tot clar, y de cap al coixí, encara ab l'impressió freda al llavis del últim bes que li he donat, he plorat de debó.

J. BERGA Y BOADA.

Olot.

(Ilustracions del autor.)

ORNAMENTACIÓ: PREMI.—AUTOR,
J. Berga Boada.

La gallarda

Al celebrat pintor olotí en Joseph Berga

De Sant Roch, pe'l mes de Agost,
tothom torna á mitja tarda,
y á las set que 'l sol ja es post
ja 's comensa la *gallarda*.

De canyissos y timons
els portals tots se guarneixen;
las finestras y 'ls balcons
ab garlandas se vesteixen.

Els gresols y 'ls fanalets
van eixint de mica en mica,
y ja endegan els baylets
els montants per la música.

A la punta del carré
s'es oberta la capella,
y l' estrado ja es tot plé
de la gent que s'hi agavella.

Las comares s'han cuydat
de guarní 'ls pitjers de pisa,
y está tot endomassat
desde 'ls banchs á la cornisa.

Y ab garlandas, flors y rams
l'altaret torna á reviuire;
qui hi dú un ciri de cinch pams,
qui un blandó de mitja lliura.

El paborde atrafegat
no s'entent de tanta ofrena;
l'altaret es tot gemat,
la safata tota plena.

El rosari al Sant Patró
va florint de boca en boca,
y acabada la funció
al carrer tothom s'aboca.

Bo de veure fa'l carrer
ab tants llums y flors boscanas;
cuan ne surt el dolsayner
ja hi arriban las sardanas.

Y s' empeny tothom á dins
de la plassa fent tintinas,
que ja saben els fadrins
que s'hi troban las fadrinas.

Carré amunt y carré avall
ellas solen passejarse,
la recapte fent pe'l ball
qu'está á punt de comensarse.

La tenora ha reflat
y á fer pas tothom s'apressa
qu'es senyal de que ha arribat
á obrí 'l ball la pabordessa.

Del merino del vestit
tothom parla y s'enamora;
cuan l'han vista, tots han dit
que semblava una senyora.

Y comensa 'l tirabou
puntejant qui més punteja;

ja son quatre, ja son nou,
ja es tothom que s'hi barreja.

Fent alegres saltirons
mocadors y barretinas
semblan vols de papellons
sobre un test de clavellinas.

Y 'l flaviol fa un ayre nou
que 'l paborde li demana
y s'acaba 'l tirabou
y 's comensa la sardana.

Oh! allavors, ab quín dalit
els vellets treuhen la trassa!...
la rodona s'ha engrandit
y ja pren tota la plassa.

Y estiradas d'un cantó,
y caygudas sense mida,
tothom va de bo y milló,
tothom salta y tothom crida.

Cóm hi corren els ullets
dels fadrins y las fadrinas!
cóm hi riuhen els vellets!
cóm s'hi estufan las padrinas!

A las dotze de la nit
la sardana encara roda;
cuan s'acaba, tots al llit;
l'endemá á la tornaboda.

L'endemá cap á Sant Roch
van las collas mes galanas;
mentres l'olla ronca al foch
també hi ballan las sardanas.

Y en la plassa amunt y avall
la sardana may s'esguerra,
la sardana qu'es el ball
predilecte de la terra.

Visca donchs qui't porta amor
y malhaja qui t' allunya
costum bella qu' ets l'honor
y l'orgull de Catalunya.

A. BORI Y FONTESTÀ

Pirinencas

A mon amich R. Masó

LA NIT

Orientemnos... Ahont som? Hem caygut en esgarrifosas esplanadas, hont las feras pirinencas celebran sos festins? Som als llochs ideals somniats pe'ls poetes en sas concepcions, hont del clar espill dels llachs, surten las fadas hermosas, vessant son cor d' amor? Som en l'últim grahó de la montanya hont l'ayre puríssim que participa dels efluvís celístichs toca y besa la terra?

Orientemnos... L'Estrella Polar, com llántia Universal que penja de las etéreas cadenas in visibles, escampa llum demunt l'Humanitat.

Millons de sols navegan en inmutable carrera per l'Univers infinit, mils y millons de planetas brunzen, s'atrauhen, creuhan y no desfán may el camí que la poderosa má del Creador marcá. La hermosura del Univers es infinita; son dinamisme innarrable. Abaixa 'l cap mortal...

I

Som al Pirineu catalá, alts, molt alts, y gaudím al respirar aquest ayre fret y pur. Las corrents de l'atmósfera superior, que ja may han

tocat terra baixa, y sols besan de passada las encaputxadas testas dels pichs pirinechs, aquí las sentím.

Aquell punt lluminós que llueix, á intèrvals es una llar catalana de la feréstega vall.

Calleu... la bronzida de l'harmonía boscana arriba. El clavell blanch del Pirineu se capvincla, y la rosa dels Alps clou son cálzer al sentir-la. Apaguém las veus, també l'herbám moll per la rosada se cobreix de gebra. Escoltém.

EL BOSCH DE MATAMALA CANTA

Las legions d'hermosas fadas que recorren las montanyas y espargeixen l'amor com sos raigs el Sol, han sortit y van á visitar á sas germanas de las montanyas vehinas. L'isart lleuger y poruch al véurelas, ab empenta de boig ha saltat un cingle y s'ha mort. L'hermós isart, pare dels isarts d'eixa montanya ha mort despenyat y per ell plora la goja de Lanós. L'ánech y la perdiu blanca, son amagadas entre las argelagas y falgueras del bosch.

La montanya s'anima, y'l bruijá, l'ensa pe 'ls cingles espadats y torrentosos febles ponts de cristall.

Mortal qu'escoltas l'harmonía del bosch, se-gueix las somrientas fadas.

LAS FADAS

"Cantém, cantém l'Amor. L'ensém als es-pays las estrofas mes puras dels idíllichs cants que'ns ensenyan els genis de la montanya. L'ensémlos lluny que l'echo fidel las portará lluny. Cantém y enamorém. Som fillas de l'aygua gelada, ens enmirallém sempre en la celistia, y'ns treném els fils d'or de nostras cabelleras en els espills del llach. Solquém com naus lleugeras, empesas pe'l vent del desitj, las puras regions hont sols l'encantament viu. Som nereydas boas, que á dojos derramém per las esmeragdissas pradurias del Pirineu, l'Amor. Els génis alats de la montanya son nostres confidents, ells polsan la lira de ebori, qu'acompanya nostres cants d'encantament.

Ni tan sols trepitjém la gleba montanyana, sols rompém las febles gasas del ambient, embolcalladas ab els invisibles mantells que'ns dona 'l llach ab sos vapors d'aygua.

Las carenas que tapan la llum del Sol al home son inútils en nosaltres. L'hermosura de la vida, es viure d'ilusions d'Amor. Visquém germanas.,

NOSTRE PRIMER PETIT CONCURS

FIGURA: PREMI —AUTOR,
J. Berga Boada.

ELS ESTANYS DE LA MONTANYA

"Amorosidas fadas no'ns deixéu! Vos cobrim á la indiscreta mirada del Sol convertida en brillants espurnas de foch; vos retenim en nostras ayguas cuan el llamp ruhent ratlla l'es-pay y esbadella las espatlludas rocas; vos fém menys perceptible el retruny del tró, y'ns deixéu sols ingratament! Retenintvos en nostres interiors fem, que sens por, la libelula festegi, el nenufar s'obri, el líri d'aygua's blanquegi, la miosotis exhali olor y llensi perfúm d'amor el liquen fredorich. Estimo follament l'hivern, las corrents glassadas del vent llunyá, porque

'm solidifican l'aygua y fan de nostres antres palaus de cristall, impossible de que'l trenquin las fadas y pugan sortir á admirar l'espectacle hermós de las caygudas terroríficas de las congestras geladas que patinan y s'esllavissan á redós de las montanyas. Allavors, tancadas las fadas en nostres estotxos de cristall, no poden veurer com els raigs del Sol d'hivern desgelen las capas corgeladas de las gegantinas rocas, no poden sentir l'estrépit colossal del rocam cuan s'esberla al gelarse l'aygua que's fica en sas estrías, no poden sentir els brams terribles del feréstech torb, que dú la desolació per alli hont passa, ni'l geméch del anyell esgarriat, ni'l bel del fogós isart cuan, parant sas lleugeras camas, se detuñ y escolta amament, veyent sols blancas extensions de neus, ab cambiants de llum d'infinitos colors, al reflectar allí els raigs de Sol que vol abrusar la Terra de calor, y sols troba gel y mes gel! Benehit Hivern, torna, y retindré en mon cor las fadas!,,

EL SEGRE

"Soch fill dels blanchs mantel's qu'engarlandan la testa del catalá Puigmal. Ma casa payral es el Pirineu hermós, el devassall de la poesia catalana. Soch el mimat de las fadas, perque en mos cayents d'aygua, arruixo ab esquitxos d'or y plata sas trenas hermosas, que llenan al soroll de las cascatas perque quedin com perlas y brillants els esquitxos d'aygua, al reflectar en sos cabells els raigs del Sol. A mi'm consultan las gojas de las valls de Nuria, d'Eyne y d'Err. A mi'l bruixám de l'escarpada serra'm porta en brassos y'm para ponts y fa camins perque pugui passar. Els génis alats de la montanya m'acatan, las aus de vol altívol me somriuhen, y jo ab mon remoreig els torno sas caricias cuan beso las arrels del abet, del pi y del vern, ó bé ab el soroll al estimbarme per la cascata. Tot mon curs, desde la font senzilla hont veig la llum que surt á l'aubada pe'l coll de Finestrelles, fins que m'endinzo en las

NOSTRE PRIMER PETIT CONCURS

PAHISATJE: PREMI —AUTOR,
J. Berga Boada.

tranquils ayguas del Ebro, tot canta al Pirineu...»

¡Oh inefable harmonía del Pirineu; t'escoltaría sempre més, perquè ta harmonía sols pot finir, finint la Creació. Canta, canta, devassall de poesia, ja may s'estronqui el teu cant hermos. Ton engegador encant arruixa las ánimas de claror y amor; la lira que polsas, arrenca de sas cordas els arpegis mes enlayrats pera lloar á Deu. Canta, canta.

La nit es fosca y freda, no mes els milers de sols del firmament se mouhen. Tot reposa per presentarse demá mes hermos...

II

AUBADA

Com brillants d'esplendent corona que apaguessin sas llums, al veurer el diamant mes potent de la Creació, els estels que parpalluguejaven aquesta nit, perden son brill y s'esvaixen... Son rosellas segadas en el camp del Univers. A llevant, el primer vel de color de cendra s'extén arreu, y del llevant poch á poch vé cap á las montanyas, y ja'l llevant cambia'l cendrés pe'l morat-vermell, qu'espargeix el rosa-clar per la Terra. El vermell-clar qu'ensangrenta'l cel llevantí tenyeix de porpra'l Cel de las montanyas. Els boscos se matisan del vert-clar frondós, las pradurias baixan el color d'esmeragda, las llargas faixas d'aygua del Segre y del Carol argentinan més fins que l'últim estel de llevant, mes atrevit que'ls altres apaga sa llum y's fon.

L'espectacle es immens. Del lluny del horitzó, hont rumbeja en el Cadí sa mes alta punxa, fins la meseta mes elevada del Canigó, desde'l Puig d'Alp fins al Puig Perich, tot somriu y cantá á la grandesa, tot s'engoja y eleva un prech al Altíssim. La Terra pirinenca es immensa, las valls semblan miralls del Cel.

Tot regalima, y en el bosch no es sols la gota de rosada del estiu la que cobreix l'herba, es la gelor de la gebrada la que blanqueja els petits brots. Com més de día's fá, més fret se sent y més humitat exhalan las plantas.

Las campanas dels cloquers de terra baixa arrencan tochs senzills de matinada, y entre la boyra que s'extén per las vertents de las montanyas, las masías lluheixen ab sos llosats mulladissos, y llurs xamaneyas llensan els primers glops de fum. La pesanta carreta traves-

NOSTRE PRIMER PETIT CONCURS

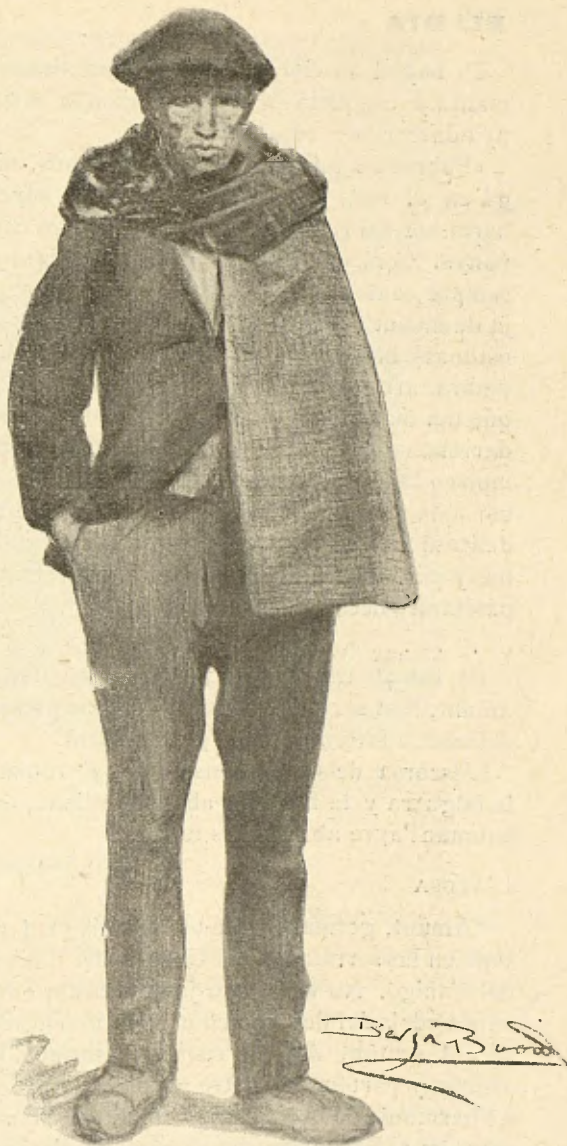

FIGURA: PRIMER ACCESSIT,
AUTOR, J. Berga Boada.

sa el portal, y seguint el viarany, traqueteja pe'ls camps á garbejar.

Carlit, il·luminat en sa punxa, indica que'l Sol ha sortit de sota la tranquila extensió del mar de Génova. Tot es roig qu'enlluherna. La nacarada boyra, com colossals esquinsos de una nuvolada, abraça fortament á las montanyas y un perfúm fret y sanitó's puja de la vall immensa. La Poesia del Pirineu en la terra baixa dona pas al Treball.

El Sol ja ha sortit. Escoltém.

III

EL DIA

El baylet, fluviol en má, abrigat ab burda manta y casqueta al clatell, puja á la montanya darrera del seu remat.

«Pobret de mí, sens pares ni germans, ningú en el mon que m'estimi, sols els anyells hermosos del remat y'l gos fidel son mos companys. Só nascut pobre, y pobre moriré; mes sempre content al redós de las montanyas que ja de menut m'extasiava á contemplar. Boscos estimats hont tantas horas he jegut á vostra ombra, arrencant del meu fluviol cansonetas que ma mare sentigué, escolteu quina será ma darrera voluntat... Donch á Deu la mía ánima, mon cos á la Terra que m'ha vist naixer, mon cor á la que'm vulga, y'ls meus cants per tú, delitosa vall. Preguéu, hermosas valls catalanas y pirinencas, pe'ls ignorants pastorets que pateixen soletat en la Terra...»

El remat tresca per la gleba, montanya amunt, fent soroll ab el trepitj de sas potas y deixant la farúm de llana per l'ambient.

L'escorsa dels pins llenxa olor, y'l romaní, la falguera y la farigola ab la gerniana, embauman l'ayre ab perfums tendres.

L'ALOSA

«Amunt, germanas. No us espanti'l vent que bufa en las serraladas del Capcir, del Cadi, ni del Canigó. No vos fassin jamay tornar enretra els udols del llop que en nostras arrencadas de vol sentim. Amunt sempre; esbriném las alturas y portém ab nostre goig una nota més á l'harmonía de la Natura. Remontém l'ayre y saludém al Sol del nou día ab cántichs d'amor».

L'ISART

«Desde'l Maladetta, fins á la serra que fica sa proa en el Golf de Lyó, en el Cap de Creus, desde'l Capcir fins á la Conca d'Urgell, he trescat el Pirineu ab agilitat enervadora. Canto al pahís dels Amors, l'alabo y'm té enamorat; eix pahís es la Cerdanya.

En mos desitjos voldria baixar á son plá inmens, y gaudir en sas pradurias, regalimant ma cansada gola en las argentinas ayguas del Segre. Estich ja cansat de trepitjar el pedregám y la brossa montanyana, saltar riscles, penyals, rocateras y d'estimbám pe'ls murs

acinglats del Carol, relliscar per l'englebat de la Vall del Pique, atravessar el Port Portillón, els hermosos valls de Lys, del Pique, de Bohi, de Vich Dessos y de Ferrera, saltar del Montclam al Mont-Roch, del Montartó al Maladetta....»

* *

El Sol envía sas ruhentas trenas á la terra y la fa esclatar en un baf immens. La claror del mitj-día enerva. Tot defalleix ensemps que 's gira'l vent del Nort, que dona impuls á la condormida Naturalesa. Pe'ls rasers de las montanyas un torrent de calor baixa á la plana, que mostra'ls claps de la sega que 'las fals dels segadors han trassat. Els cavallóns de blat en enfilada, desde la montanya semblan petits lluvins arrenglerats. El Sol declina y s'enrogeix el polsím calitxós de l'atmósfera qu'ompla la vall.

Un corn indica que'ls segadors tornan á la feyna.

IV

LA TARDE

CHOR DE MONTANYAS

«El Sol traspasa la carena de Maranges y'ns nega per algunas horas la llum!... Benehit sia!

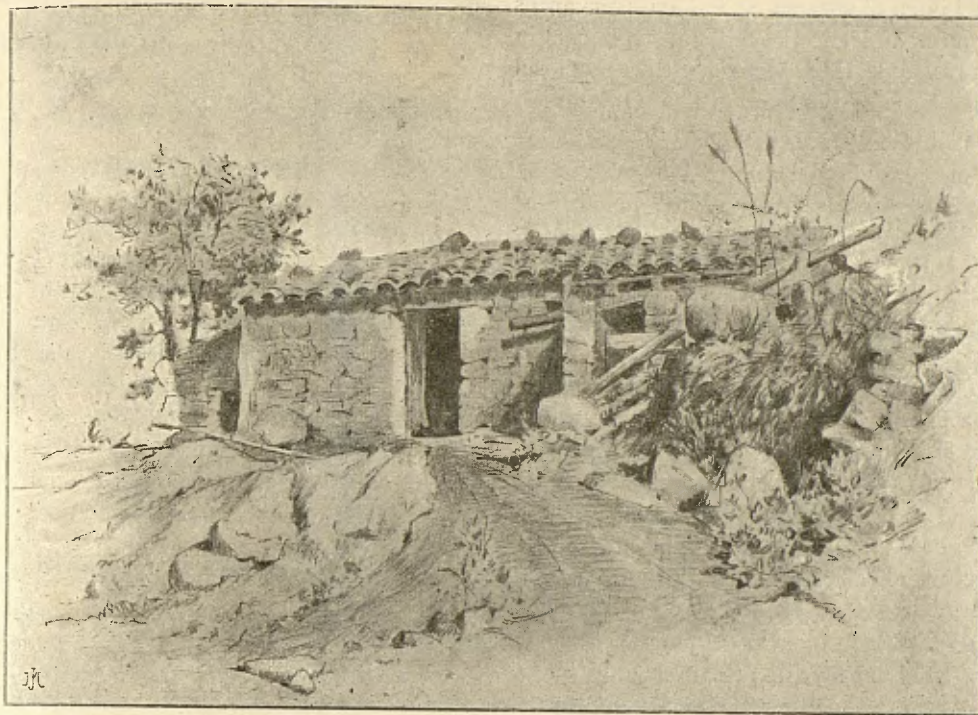
Cantém, cantém germanas,
al Sol que vivifica,
al vent que purifica,
al Ser que'ns engrandeix».

Cantém á la claror morent, sentit hymne d'Amor, cantém á la matinada fresca y somrienta que dona vida á las valls; cantém als raigs abrusadors del Sol, que fan que germinin nostras plantas; cantém á la potencia generadora de l'entranya térrea que vivifica y engrandeix las arrels dels pins gegants, dels colossals abets y dels olms feixuchs.

Cantém á l'aygua que regalima de nostras vertents inmensas; cantém al Treball que dona vida á las valls; cantém al Deu que'ns conserva...»

RAFEL GAY Y DE MONTELLÁ.

PAHISATJE: PRIMER ACCESSIT,
AUTOR, J. Berga Boada.

Poesías de circunstancias

Una de las muchas preocupacions, generalment admesa, y especialment sostinguda per la gent docta, es la de qué una poesia de las denominadas *de circunstancias*, te d'esser dolenta sols porque es «de circunstancias.» La rahó d'aquest criteri es porque hi ha moltes composicions d'aquesta classe que son péssimas, rahó que tindria alguna forsa si no hi haguessen composicions d'altra classe tant y mes defectuosas que aquellas. Precisament nosaltres creyém que en las circunstancias s'inspiran els poetas per regla general, y per lo tant, que poden reunir y reuneixen totas las bonas qualitats d'un'altra mena de composicions.

Exemples de magníficas poesias que seguint aquella preocupació no deurian tenir l'apreci en qué se las té, podríam citar-ne á centenars. La célebre *Oda á Catalunya* de l'Aribau, que fa considerar á aquest escriptor entre 'ls primers de nostra literatura, es sapigut que siguié escrita pera doná las bonas festas á una senyora, com se trasllueix d'algún dels versos, sino

que mes tart se la batejá ab el títol que porta. Es, donchs, una poesia «de circunstancias.» Una de las mes xamosas joyas dels *Idilis y Cants místichs* de Mossén Cinto Verdager, es la poesia titulada *Marina*, escrita á bordo després de dar sepultura eclesiástica en la mar á una nena d'aqueix nom; y es, de consegüent, una poesia de circunstancias. La mort del pintor Fortuny, inspirá á n' en Frederich Soler una de las composicions de mes sentiment de las que adornan el seu volum de *Poesias Catalanas*, escrita al moment de sapiguer la mort del célebre artista, essent, donchs, una poesia de circunstancias. Las bellíssimas poesias d'en Víctor Balaguer, qu'ell ajuntá baix la denominació de *Eridantias*, escrites ab ocasió de la guerra per l'unitat d'Italia, y las del mateix autor ab ocasió de la guerra d'África, alguna d'ellas premiada en els Jochs Florals, son totas de circunstancias. Y aixís podríam citar-ne de casi bé tots els poetas catalans mes considerats.

Si aném á las lletras castellanas, trobarém com á model de sonets el d' en Quevedo á la mort del duch d' Ossuna y 'l d' en Cervantes á las honras de Felip II á Sevilla; trobarém la famosa *cansó* de Jordi Manrique á la mort del seu pare; las magníficas odas d'en Quintana á la expedició espanyola que aná á propagar la vacuna á América y á la pau entre Espanya y Fransa en 1795, y altrás del mateix autor; la poesia en que 's doná á conèixer D. Joseph Zorrilla llegida en l' acte del enterrament d' en Larra, etc., etc.; composicions totas que essent de circumstancies, son valiosos tresors d' aquella literatura.

Aixó 'ns diu que no per esser de circumstancies una poesia, te d' estar mancada de mèrit. Ho será si 'l que l' ha escrita no ha sapigut inspirarse en l' aconteixement á que 's refereix; empró si l' autor ha sentit bé l' assumpto, y, naturalment, es dels que sab expressarho, la producció será tan notable com pugui serho un'altra de distint género.

La tan sapiguda locució de que «l' amor fa poeta,» cabalment ve á refermar el principi que sostením, ja que las poesías del enamorat, cantant son afecte, son de circumstancias, encara que subjectivas.

El que plora la mort d' una persona á qui estima, el que canta una ditxa que logra, el que esclata en entussiasme per un aconteixement gloriós per la patria, el que celebra un invent notable, els que, en fí, lamentan ó lloan lo que 'ls passa ó lo que veuen, y manifestan en poesías las sevas impressions, tots ells no son mes que poetes de circumstancias, y no faltaria mes sino que per aixó tinguessen d' esser poch apreciadas las sevas concepcions. ¡Cuantas tindriam de rebutjarne de las mes meritorias!

Qui no está trist de mos dictats no cur, deya Aussias March, porque aixís el feyan exclamar las circumstancias en qué 's trobava; y per las circumstancias en qué 's trobavan també el Dant y el Petrarca endressavan las mes ben sentidas estrofas á las sevas aymadas, y Victor Hugo 's condolia de las desdixas de la Fransa sotmesa per Prussia ab notables elegías, y 'l castellá Ercilla en el poema mes estimat del seu idioma narrava l' insurrecció dels Araucos.

Es precís, donchs, abandonar aquesta preocupació, y per prejudicis injustificats no mirar ab menyspreu las composicions «de circumstancias,» porque son tan dignas d' apreci com

las demés, mentres siguin expontánias, qualitat que no es exigible en ellas solas, sino en tota mena de manifestació artística.

CONRAT ROURE.

La gran cansó

La gran cansó
tots la sabém
tots la entoném
tots l' anyorém;
la gran cansó
també, també
la canto jo.

La gran cansó
brolla dels cors,
com de las flors
que 'l vent retors
brolla 'l perfum;
la gran cansó
es tota llum.

La gran cansó
es un sospir
cap al Empir,
un dols patir
que'ns ubriaga;
la gran cansó
n'es de manyaga!...

La gran cansó
desperta'ls cors
mes ensonyats
y aclaparats
y'ls torna al viure;
la gran cansó
fa florí'li riure

Y ens afalaga
y ens amanyaga
y ens ubriaga;
la gran cansó
també, també
la canto jo.

IGNASI SOLER Y ESCOFET.

Amorosa

Deixa que 'l fret geli á fora
si la porta havém barrat,
y de foch potent s'arbora
el meu cor enamorat.

Qu'encar que la roja flama
no resplandís en la llar,
ab l'amor que'l cor m'inflama
t'hi podrias abusar.

F. CARRERAS P.

La Bisbal 1902.

APROPÓSIT DEL FASCICLE

"Francisco Pí y Margall"

PER F. PUJULÁ Y VALLÉS

Carta oberta á D. Emili Tintorer

A son degut temps se rebé en la Redacció de CATALUNYA ARTÍSTICA l'aplech d' articles del senyor Pujulá, estudiant la personalitat y part de l'obra del gran philosoph, junt ab una carta (velografiada) de vosté, demanant ajuda per' expandir las ideas del nostre mestre en autonomisme,—y en moltras altras cosas,—en Francisco Pí y Margall.

Molt me plau, y deu plaure á tots cuants estiman l'avens ab sinceritat, l'idea de vosté, y companys de Redacció, exposada en la seva carta; pero permetim que ab tota la franquesa catalana qu' está en mí, li diga que no 'm sembla prou bo el medi qu' han escullit per' assolir el seu objecte.

Malgrat y que 'l senyor Pujulá exposa y analisa, ab amor y entussiasme, las ideas d' en Pí en las 70 planas que te 'l llibre, qui 'l llegendesca no podrá formarse cárrech aproximad de lo qu' ha sigut y es l'home que en ell se tracta d' analisar, puig es massa gran, per' esser tancada dintre l'espai d' un curt fascicle. Aixó mateix pensa l'autor y ho diu sincerament en un dels capítols.

Per altra part, l'istil ab que está escrit l'estudi, lo créch massa *sabi*, per l'obra de vulgarisació que vostés se proposan. A mes de que l'autor usa una fraseologia y parla de cosas que resultarán ininteligibles per la majoria dels lectors, donada la manca de cultura general, de que pateix el nostre poble, moltras vegadas l'idea queda emboyrada per l'imatje, que en el calor de l'entussiasme brolla de la ploma del senyor Pujulá, no ressortint ab la precisa lluminositat que caldria y si embolcallada en cert misteri.

Aixó, que no es un defecte, se converteix en tal, tractantse d' un llibre qu' ha d' anar á raure á mans de tothom y han de poguer capir totes las inteligencias. En una paraula: l'estudi resulta massa literari y per lo mateix no está al alcans de la majoria.

Pero mal que hi estés, tampoch créch que dongués el resultat que vostés se proposan y que venim obligats á mirar d'assolir tots els qu'

hem estimat á n' el mestre y portém en el nostre cor la seva obra: lo de ferla arribar á tothom, lo de ferla penetrar en tots els esperits, per desensonyarlos.

Com vosté sab, tant ó millor que jo mateix, l'autonomisme polítich d' en Pí, es sols una consecuencia de la seva concepció autonómica de la vida. Pero per' arribar á n' aquesta vida autònoma, á n' aquesta llibertat absoluta, en la práctica, es precis educar la conciencia pública, mes ben dit, crearla de sol arrel aquesta conciencia, enderrocant la moral vella, per aixecar la eterna moral fonamentada en la naturalesa. Aixó ha sigut la tasca del philosoph, sobre tot durant els darrers anys de la seva vida.

Ab medis diferents, pero ab igual sinceritat y fermesa, ha treballat per' arribar á n' el mateix fi á que l'Ibsen y Tolstoi tendeixen ab las sevas obras: com deya l'escriptor que s'amaga ab el pseudonim de Joseph Piula, en una de las sevas *Crónicas* de CATALUNYA ARTÍSTICA, el nostre Pí es tan gran com ells; com á philosoph y fins diré com artista. Quina forma 's vol mes pura, qu' aquella prosa concisa, cisel·lada, forta y ayrosa á la vegada?

Donchs be: aquesta part educadora de l'obra d' en Pí, sino la mes important, cuan menos d' igual transcendencia que l'altra, puig es l'extensió dels fonaments de la seva doctrina política á las demás manifestacions de la vida, está en perill de perdres.

Per mes que 'ls lectors del fascicle per vostés editat, volguessin conèixerla, no podrian ferho, escampada com se troba en las planas dels diaris.

Y precisament jo créch que la seva lectura, es la que podria donar els millors fruyts, per tractarse de comentaris á fets concrets, encara que d' aplicació universal.

Desgraciadament ja sab vosté de quina manera estreta concebeixen la autonomia, bona part dels que la defensen, sense excluirne 'ls federals mateixos: el seu ideal autonomista es tan petit, que en Pí 'n renegaria. ¿Per que no se 'ls hi han de donar els medis d' aixamplarlo, fins á encloure en ell tota la Vida? Y quina manera millor d' ajudarlos á ferho, que posántlos-hi á las mans els articles d' en Pí, en que, com deya, aqueixa integració 's troba?

El fascicle del senyor Pujulá, fins descontentant tot lo dit mes amunt, no 'l créch beneficiós,

mes que com á prólech com á preparació per capir l' obra del mestre. Sol, no pot difundir las sevas ideas, porque l' inmensa majoria ne te un concepte d' ell tan errat, que no será prou l' esfors del senyor Pujulá pera rectificarlo. Es menester que la gent llegeixi la obra d'en Pí, pera lograrho.

Me dirán vostés que ja poden ferho; que 'ls llibres d' ell no están agotats. Sí: pero aquella part de la seva obra de que parlava avans, no sols no ha sigut aplegada en llibres, sino qu' está en perill de perdres, si mans piadosas no la reculleixen. ¿Per qué no ho fém?

Y consti que la idea no es meva. En la *Crónica* de que li parlava avans, publicada, si mal no recordo, en el número 79 d' aquesta *Revisita*, l' esmentat escriptor, parlant dels articles d' en Pí, escampats en diaris y revistas, deya: —«No valdria la pena de recullirlos piadosament en volums, escullint els que son d' interés general y tancan profitosas ensenyansas pe 'l pervindre?»

Y després de citar com á mostra dels que deuria conservar-se, els publicats en el *Nou Règimen*, cuan la guerra de Cuba y 'l procés de Montjuich, diu mes avall, al parlar de la manera d' editarlos:—«Pero aquest editor, no voldríam que fos un negociant en llibres; las idees d' en Pí son massa santas, porque s' hi pugui fer negoci. Voldríam qu' aquest editor fos el poble, aquest poble per qui sempre treballa en Pí: voldríam que la seva obra se publicqués per subscripció nacional, donantla ben barato, porque pogués escamparse per tot arreu.

Y afegeix mes avall:—«Te la paraula la premsa de Barcelona, y no dihém la d' Espanya, porque no tenim la pretensió de que s' escampin tant els nostres modestos articles.»

No li sembla que la idea es bona y mereixia trobar aculliment, sobre tot en aquesta premsa que 's diu d' idees avensadas? Donchs ningú n' ha resat una paraula.

Quina tristesa fá veure com se deixa perdre en l' indiferencia general, la veu que proposa una bona obra, cuan no ve de la boca d' un dels caps-pares que á tort ó á dret, son reverenciats per la multitut badoca! Es una llástima que las paraulas no tingan valor per ellas mateixas, sino pe 'l nom que las firma!

Pero vostés, qu' están per sobre d' aquestas petitesas, vostés, qu' han demostrat estimar l'

obra d' en Pí, créch que donarán bon aculliment á l' idea, si 'ls hi sembla bona.

Dispensim las observacions que m' he permés ferli, y créguilas fillas tan sols del meu afany pera fer donar fruyt y continuar la tasca del nostre Pí y Margall, tan desconegut dintre d' Espanya y fora d' ella.

J. Pous y Pagés.

Avinyonet de l' Ampurdá, Abril de 1902.

Impressió

Cuan l' auba, matinera,
s'acosta, riallera,
venint acompanyada de 'l raig primer de 'l sol,
tot es poesia,
¡tot alegria!

—
Cuan el sol va amagantse
redera de la serra,
els seus últims destells de tristor omplan
l' assoleyada terra.

—
Per xó, en el cel, mirantse,
man ánima, s' anyora,
cuan cau el sol á posta,
y espera que 'l nou dia,
desfent el vel de sombras,
li torni l' alegria,
tornantli la poesia.

FAUST CASALS Y BOVÉ

Idili

Vina, vina aymada meva, aném al jardí,
qu' es l' hora del cap-vespre, l' hora en que la
Natura s' endormisca y convida al esperit al
repós; l' hora de la quietut inmensa que des-
vetlla en l' ánima 'ls dolsos sentiments del
amor... vina, acostat ben aprop, que 'm plau
sentir aquesta sensació indefinible, aquesta dol-
sa esgarrifansa que 'm dona el contacte tebi de
tos vestits, acostat, y miram fit á fit ab aquell
mirar seré de sempre, deixam enmirallar en els
teus ulls negres, banyarme en la seva llum
plena de bondat, sens ombra d' engany, y sen-
tir la sensació de la confiança infinita que 'm
dona al esperit...

Tú aixís també, mirat en els meus; no hi
trobarás mes que la fé y las ilusions del primer

amor; amor que será etern perquè es amor de l'ànima...—

Sobre del teu pit que panteja amorós y entre 'ls rinxos voluptuosos dels teus negres cabells, vull posarhi las flors mes hermosas, qu' ellas se sentirán joiosas d' adornarte.

Assentémnos aquí, sota els llozers perfumats, y com altres cops fés que la suau cadena dels teus brassos esculturals m' envolti el coll, que al sentir la seva suau pressió, 'm semblas mes unida ab mí y aixís ens sentim mes forts pera fer nostre camí de la vida.

Tot s' adorm, las fullas restan quietas, enrojadas pe'ls reflexos de 'ls núvols, que s' allargassan pausadament banyats per la llum vermella del crepuscle... s' apagan els remors del mon, y s' encomana per tot arreu una quietut voluptuosa; ens en sentim sorpresos; nostres ànimas semblan fondres en una, com se confonen els colors y s' harmonisan darrera un vel grisénch... fins perdém la conciencia de nostre propi esser y ubriacats de goig nostres llavis s' uneixen suaument, sens rompres el magestuós silenci de l' hora benehida per l' amor, en tant que la lluna, la fada dels enamorats, com verge blanca, s' enlayra poch á poch en la volta fosca.

Sabadell, 1902.

PAU DE RAHONA.

Exposició Félix Mestres

Saló Parés

Per lo vist, Mallorca va resultant l' "Illa sagrada". ahont els artistashí acudeixen cercanthi'l foch de sa inspiració. Será tal vegada que en ella s'hi respira un alé vivificant? Será potser que la Natura hi llueix sas bellesas més espléndidas? Creyém qu'es aixís. Las notas qu'arriuan á nosaltres d'aquella *Illa*, ens comunican una impressió, que'ns fá decantar á creureho. Totas apareixen ab una bellesa local determinadíssima, y més que parlarnos d'un de tants trossos de terra privilegiats semblan mes bé notas emocionants d'un recó de cel encantat, per la hermosor del mar que 'l ronda, mes blau encara que'l cel que hi desmaya sa lluminor. Aixó veyém en las impressions que se'ns trasmeten de sas *hortas*, floridas, verdas, engalanadas de colorayna aromosa, que talment convidan á gosar de la juvenesa de sas flayres sado lladasde frescor, en las poéticas *calas* d'ayguas tranquilament adormidas, amaradas d'intimitat y de silencis vesprals, y en els hermosos efectes de llum ja matinals ó de posta, d'un color vibrant fortament estètic y suggestiu.

Tres artistas en poch temps ens han portat bona part d'aquellas bellesas. En Mir ab son naturalisme may prou alabat; en Degouves, vestidas ab la poesia

de son temperament somniador y avuy en Félix Mestres ab una vritat escrupulosa que deixa entreveure la visió serena y sossegada d'una ànima ben sensible.

Demostran aqueixa afirmació, entre otras obras, l' impressió d'una *cala* al vesprejar, de molta forsa descriptiva, sobrietat en el color y hermosa llum que li fa conseguir l'efecte sense 'l més insignificant amanerament. Es digne d'apreciar en aquesta obra la figura de dona de primer terme, de líneas sentidíssimas que sugereixen una idea de soletat en perfecta harmonia ab l' hora de la nota.

No resulta menys notable *Una posta de sol en Palma*. La part ombrívola del cuadro, contrastant ab l' espatech de claror que's desmaya sobre la ciutat, es d'un efecte suggestiu, poguentshi veure detalls atinadíssims, com la tonalitat del pahisatje, sumament fresch y la figura de primer terme, en la que s'hi endevina un cert enamorament vers l' espectacle lluminós d'aquella cayguda de Sol.

Resultan ben sentits alguns de sos *jardins*, de flayre deliciosa, y delicadesa exquisida en las tacas de color, alguns retratos forsa expressius y un pahisatje fresquíssim, quinas gradacions verdas son del tot agradables, revelant marcada espontaneitat.

Nostra enhorabona al artista que sent y arriba á fer sentir despertant l'assimilació característica de las obras internes.

LEOPOLD NEGRE.

Nostre folletí

Ab el present número repartim el **PLECH TERCER** de la preciosa y popular novela de costums del nostre temps

LA PAPALLONA

original del eminent novelista catalá **NARCIS OLLER**; nova edició esmeradament corretjida per l' autor y seguida d' un judici crítich del célebre novelista francés Emili Zola.

Com haurán pogut veurer nostres estimats llegidors, aquesta nova edició de **LA PAPALLONA** ha sigut comensada ab las mateixas bonas condicions tipogràficas qu' hem empleat pera 'l genial poema del ilustre poeta **Jacinto Verdaguer**, **CANIGO**, y aixís mateix al final de la novela donarém el retrato del autor, y unas luxosas tapas.

Las **TAPAS** pera la encuadernació del **CANIGO** estarán llestas a principis de la setmana entrant.

Fem present á nostres suscriptors de Barcelona que tingan dret á adquirir aquestas hermosas **TAPAS** tiradas expressament pera la edició nostra, que si desitjan que se 'ls encuaderni l'obra podran obtenirho mitjantsant l'import de una pesseta, d'altra manera se 'ls remetrán las **TAPAS** solas conforme 'ls prometíam.

Els suscriptors de fora, si volen ferse encuadernar el **CANIGO** qu'entreguin tots els folletins á nostre Corresponsal en la respectiva localitat, mes l'import de la encuadernació, y se ls hi enviará el tomo complertament llest.

Continúa forsa malalt el gran poeta mossén Jacinto Verdager, á qui desitgem una millora rápida.

Durant el curs de la malaltia del ilustre autor del **CANIGO**, ben sentida per tothóm, la casa de nostre insigne amich s'ha vist concorreguda en extrém de personalitats de Catalunya y forasteras, lo que prova l'admiració que causa el gran poeta y el gran número de cors que l'estiman.

CATALUNYA ARTÍSTICA l'anyora.

Dijous passat se celebrá á casa de la distingida concertista senyoreta Agna de Aguilar, un concert íntim en el que la distingida pianista executá obras de Beethoven, Chopin y Litz.

Dita senyoreta pensa celebrar aviat una tournée artística per distintas ciutats de Catalunya, essent probable que comensi per Tarragona, ahont escasi segur que l'acompanyi nostre company el poeta Oliva Bridgman, qui la presentarà.

Totas las obras executadas per la senyoreta Aguilar foren aplaudidíssimas, especialment un "Estudi en Dó menor de Chopin" que tingué de repetir entre generals el-logis.

A la festa íntima que celebrá la senyoreta Aguilar, hi acudiren els principals crítics y compositors musicals d'aquesta ciutat.

Celebrarém que tan celebrada concertista pugui realisar sos propòsits y que la sort mes benefactora l'acompanyi.

Hem vist ab veritable goig l'excarcelació de nostre estimat confrare el Director de *La Ven de Catalunya*, Sr. Prat de la Riba.

Li enviém una enhorabona, desitjant la resolució satisfactoria de las causas que motivaren son empresonament.

La Agrupació catalanista *Art y Patria* organisa la seva segona exposició de Bellas-Arts, que se celebrará en el local del "Ateneo Barcelonés" durant el pròxim mes de Maig, pera la que reparteix las següents Bases, á las que deurán ajustarse tots els artistes que en ella vulguin pendre part.

1.ª Totas las obras deurán esser presentadas avans del día 21 del present mes d'Abril, en el local de *Art y Patria* (Canuda, 4, primer), acompanyadas d'un volant en el que consti l'objecte portat (cuadro, escultura, etc.), el nom del autor, lema y preu de l'obra, entregantse al portador de la mateixa un taló resguart.

2.ª Serán reconegudas, las obras presentadas, per un jurat d'admissió. En cas de no esser admesa una obra, s'avisará á son autor avans del día de celebrarse la festa inaugural, que será l'4 de Maig.

3.ª Tota obra de pintura deurá anar acompanyada del corresponent march.

4.ª Del import de las obras venudas pertanyents á individuos no socis se'n quedarà la Agrupació el 15 per cent, quedant dispensats d'aquet tribut el senyors socis d'aquesta entitat *Art y Patria*.

La exposició s'tancarà el día 31 de Maig.

Forman el jurat d'admissió els senyors Ramón Casas, A. Mas y Fontdevila y Enrich Galwey, pintors, E. Arnau y Antoni Pareras, escultors, y Joan Bt. Pons y Emili Llatas, Arquitectes.

Preguem á tots els que acostuman enviarnos la ressenya d'alguna Societat recreativa, tant de Barcelona com de fora, que, además d'inspirarse en un esprit total de justicia, respecte á la interpretació de las obras que judiquin, remetin á la Direcció las notas tots el dilluns al vespre, d'altra manera no las publicarem per falta de temps material en ferlas compondre.

Per no poguer disponer d'espai en aquest número retirém la *Cronica* setmanal ab tot y resultar ben importantíssima, y la Secció de Teatros.

Nostre estimadíssim amich el genial poeta Apeles Mestres, ens ha remés un exemplar de sa derrera obra que acaba de publicar baix lo titol de *En Miseria*; es un poema que té tot l'ayre de ferse assaborir ab el mateix gust ab que s'assaboreixen totas las obras del eximí artista-literat.

També ns ha favoregut ab l'envio de las *Leyendas de amor*, son nou llibre, nostre il·lustrat company en la prempsa y notable escriptor en Pompeyus Gener.

Igualment hem rebut de son autor el Director del Col·legi Náutich-Mercantil de Vilassar de Mar, en Rafel Monjo y Segura, un fascicle titulat *Reglas prácticas d'Escriptura catalana*.

De totas aquestas obras que avuy no analisém per falta d'espai, ne donarém compte ab la extensió que s'mereixen, en un altre número.

Ara no més remerciém á sos autors el seus envios, desitjantlosi un gran éxit de públic.